

Til Nordlek-styret

"Historisk dans" ved Nordlek-arrangement. Et tilbakeblikk og tanker om vegen videre.

Innledning

"Historisk ball" og relaterte spørsmål var tema på et møte invitert til av Nordlek-styret i Viborg 2015. Noen refleksjoner etter møtet ble sendt deltakerne m.fl. på e-post den 24.08.2015.

'Historisk dans' ved Nordlek-arrangement ble derfor et tema på det årlige møtet til 'Nettverk for historisk dans i Norge' i september d.å. Både skriftlige og muntlige innspill til temaet ble dessuten mottatt fra sentrale personer i folkedansgrupper i Noregs Ungdomslag, både før og etter møtet.

Nettverket i Norge består stort sett av foreninger og grupper av medlemmer fra flere lag i NU. Ledere og instruktører i disse gruppene har også, med få unntak, sin bakgrunn i organisasjonen.

'Historisk dans' - Hva er det?

Begrepet 'historisk dans' omfatter i praksis alle danseformer med historiske røtter fra 1600-tallet og fram til omkring 1920 og dertil hørende musikk, herunder både danser i folkelig tradisjon og fra andre kilder.

De 'historiske dansemiljøene' i Norge har imidlertid ulike preferanser når det gjelder repertoaret. Alle henter danser fra folkedansbøkene og andre norske kilder. Noen grupper prioriterer dette, mens de fleste også vektlegger et nordisk repertoar med et varierende innslag av europeiske danser. Enkelte grupper prioriterer danser fra nærmere definerte tidsperioder. Miljøet skiller ikke mellom danser i folkelig tradisjon og danser rekonstruert fra kildemateriale.

'Historisk dans' ved Nordlek-stevner

De enkleste dansene i folkedansbøkene ble tidligere brukt som samværsdans under stevnene, mens større danser var med i folkedansgruppens oppvisningsrepertoar. Nå er det knapt slik lengre.

'Historisk dans' har vært et eget tema på Nordlek-stevner siden 1991. I Vejle (1991) var det historisk dans (onsdag kveld) og kontradans (lørdag kveld) i Handelsskolens festsal. I Linkjøping (1994) var det 3 kurs på dagtid - i sällskapsdanser og Fornander-danser fra 17-1800 tallet og Playford dans - med påfølgende ball på Stora Hotellet fredag kveld. I Vasa (1997) var det også 3 kurs - i menuetter, kvadriljer og purpuri - samt purpuri-kveld i Arbetets Vänners sal torsdag kveld.

Fra og med Nordlek i Stavanger (2000) har det vært historiske ball og målrettede kurs på stevnene. Balldansene har også vært distribuert til organisasjonene/dansemiljøene før Nordlek. Derved har foreninger og grupper hatt mulighet til å forberede sine dansere. I 2000 (Stavanger) og 2003 (Gøteborg) skjedde nok likevel opplæringen i all hovedsak på kurs under Nordlek. Det vokste imidlertid etter hvert fram et ønske om at balldeltakerne burde lære dansene før Nordlek. Dette har fungert for dansere i de grupper der styre/instruktør har prioritert balldeltakelse under Nordlek. Dessverre har dette virket ekskluderende på dansere fra grupper som ikke har hatt et slikt tilbud.

Vesentlige endringer ønskes for å ivareta og fremme historiske dans under Nordlek.

'Historisk dans fra de nordiske landene' integreres i programmene for stevnene. Åpne dansekurs for alle slik som på 90-tallet, samordnes med forberedelse til ball. Faglige tema ønskes også velkommen.

'Historisk dans' - integrering og videreføring

Implementering av element fra den nordiske kulturarven i Nordlek-arrangement skjer ved de lokale arrangører i samråd med styret i Nordlek. Tilbudene har variert fra stevne til stevne.

'Historisk dans' er en del av kulturarven. Det 'historiske danse miljøet' i Norge ønsker at Nordlek skal bli en god arena for formidling av denne arven. Her bør yngre generasjoner og eldre få stifte nærmere kjennskap med både danser og musikk rekonstruert fra kildemateriale og i folkelig tradisjon. Håpet er at gode opplevelser med slike danser, som med sine formasjoner og repetisjoner er langt mer sosiale enn runddans, vil få en renessanse blant yngre medlemmer i organisasjonene. Dette er et ønske vi deler med medlemmer av Nordlek-organisasjoner i de andre nordiske landene.

Fra et norsk ståsted bør følgende grunnelement vektlegges (ref. vedlegg til e-post 24.08.15):

- **Åpne kurstilbud** i historiske danser fra de nordiske land. Gjerne tema for "lekestuer" over en dag.
- **Grunnkurs** i dansene til det historiske ballet. Dvs. kurs for balldeltakere uten tidligere opplæring.
- **Repetisjonskurs** (valgfritt) - Kort gjennomgang av balldansene for de som har hatt opplæring.
- **Faglige tema** innen historisk dans tilbys.

Personer som har erfaring med slike Nordlek-aktiviteter kan bistå med ideer og råd.

Historisk ball - Bør bli et 'skal'-arrangement

Det historiske danse miljøet i Norge har uttrykt at det historiske ballet bør blir et '**skal**'-arrangement. Man er imidlertid innforstått med at det vil kreve en innsats som antydnet ovafor ved Nordlek-styret og arrangørene, samt at organisasjonene støtter aktiviteten.

Miljøet har også vært tydelige på at det bare bør være **ett historisk ball i en sal/hall som rommer alle deltakerne**. Man ønsker ikke å splitte det nordiske ballmiljøet. Da renonserer man heller på lokalitetene.

Videre har miljøet uttrykt at alle de 5 nordiske landene bør være representert med danser på ballene. Det har også vært reist spørsmål om man bør senke ambisjonsnivået når det gjelder repertoarvalget til ballene for lettere å nå yngre generasjoner og andre nyfikne dansere. På dette spørsmålet er det imidlertid divergerende synspunkt og ingen konklusjon.

Med vennlig hilsen
for Nettverk for historisk dans i Norge

Erik Hestnes Peter Nordgreen

Oslo/Sandefjord, 08.11.2015